

Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács (OIT) célkitűzéseinek és cselekvési programjának megfelelően, a bírósági igazgatásban 2004-ben kiemelt hangsúlyt kapott az ítélezés színvonalának és hatékonyságának további javítása. Ennek megvalósítása érdekében az OIT több határozatot hozott, amelyek elsősorban az eljárások ésszerű időtartamának biztosítására, a kedvezőbb feltételek kialakítására irányultak.

A bíróságok 2004. évi ügyforgalmának főbb jellemzői:

A 2003. évi mérséklődés után ismét nőtt a bíróságok ügyforgalma. Az érkezett ügyek száma 2,4 %-kal, 1.190.286-ra emelkedett, ez mennyiségét tekintve a legmagasabb 1997 óta. Az érkezések valamivel több mint egyharmada volt peres ügy.

A helyi bíróságok ügyérkezése szinte változatlan, s szinten maradt a benyújtott fellebbezések száma is. A megyei bíróságok, mint elsőfokú bíróságok ügyérkezése viszont – döntően a hatásköri változások következtében – közel 10 %-kal emelkedett, s 4,0 %-kal nőtt az ítéletátlákhöz érkezett fellebbezéseké is.

A felülvizsgálati eljárások száma összességében kismértékű növekedést mutat.

A befejezések száma az érkezéseknél erőteljesebben, 3,6 %-kal emelkedett. A növekedés csaknem általános érvényű volt az országban.

Tovább folytatódott a hosszú pertartamú perek befejezése, számuk 7,1 %-kal volt több, mint 2003-ban. Befejezéseken belüli arányuk továbbra is 14 %. Ez egyben azt is jelzi, hogy a perek 87 %-a változatlanul egy éven belül lezárul.

A befejezések hátralék csökkentő hatása következtében a folyamatban maradt ügyek száma egy év alatt összességében 3,8 %-kal mérséklődött. A peres ügyhátralék ennél lassabban csökkent. Ebben meghatározó szerepe a megyei bíróságok elsőfokú hátraléknövekedésének volt.

A Legfelsőbb Bíróságon jelentősen csökkent a hátralék, a 2003. évi mennyiségnek mindössze négytizede volt. Fellebbezésekből mindössze 42 ügy maradt folyamatban december 31-én, a felülvizsgálati eljárásokból pedig 1.885.

A folyamatban maradt ügyeken belül tovább csökkent az egy évnél is régebben érkezett perek száma, mintegy 1,5 %-kal (37.000). Ügyhátralékon belüli arányuk (20 %) nem változott.

A Bíróságok fejezet felügyeletét ellátó Országos Igazságszolgáltatási Tanács honlapján (www.birosag.hu) a részletes ügyforgalmi adatok rendszeresen megjelennek.

- Az OIT részletesen elemezte és értékelt a bíróságokon a beszámolási időszak végén folyamatban lévő 2 éven túli pertartamú ügyek helyzetét. Megállapította, hogy az időszerűségi mutatók javítása és a pertartam csökkentése érdekében a bíróságok vezetői számos intézkedést hoztak. Ezek eredményeként a helyi bíróságokon mindkét (büntető, civilisztikai) ügyszakban csökkent a két éven túli pertartamú perek mennyisége, s növekedett azon bíróságok száma, ahol a két éven túli ügyek aránya nem haladta meg az 5 %-ot.
- Az OIT a beszámolási időszakban továbbra is kiemelten vizsgálta a bíróságokon 30, illetve 60 napon túl írásba foglalatlan határozatok alakulását. Az adatokból megállapítható, hogy bár az e tárgykörben elrendelt korábbi vizsgálat óta csökkent a törvényes határidőn túl írásba foglalatlan ítéletek száma, azonban különösen a helyi bíróságok büntető ügyszakában a késedelem gyakori. Ennek oka döntően a bírák átlagosnál nagyobb munkaterhe, a bonyolult ügyek miatti részletes indokolás szükségessége, a hirdetményi kézbesítésből eredő hosszabb időtartam, valamint a betegségek voltak.

Az OIT határozatában hangsúlyozta, hogy változatlanul kiemelt vezetői feladat az ítéletek jogszabályokban előírt határidőben történő írásba foglalásának ellenőrzése, ezért az adatszolgáltatási kötelezettséget a bírói egyéni adatszolgáltatás részeként változatlanul fenntartotta.

- Az OIT az időszerűség javítása érdekében az Emberi Jogok Európai Bírósága ítéleteinek elemzése kapcsán elrendelte az öt éve folyamatban lévő ügyek kiemelt vizsgálatát, s határozatot hozott az 1999. november 1-je előtt érkezett peres ügyek soron kívüli intézéséről. Egyúttal felkérte a bíróságok elnökeit, hogy kísérik fokozott figyelemmel az 1999. november 1. és 2000. november 1. között indult peres ügyek intézését azzal, hogy erről 2005-ben adjanak tájékoztatást.
- A Testület az ügyhátralék csökkentése érdekében, a bírói szervezet belső erőforrásainak felméréseivel döntött az ítélőtáblák segítségnyújtásáról az illetékességi területükhöz tartozó megyei bíróságokat illetően. Határozatában kirendelte a Fővárosi Bíróságra a Fővárosi, a Szegedi és a Pécsi Ítélőtábla bíráit, s meghatározta a részükre átadásra kerülő ügymennyiséget. Az újonnan felállításra került Debreceni és Győri Ítélőtábla bíráinak kirendelésére is sor került az ügyhátralék szempontjából rosszabb helyzetben lévő megyei bíróságokra mind büntető, mind civilisztikai ügyszakban.
- A beszámolási időszakban tovább folytatódott az arányos bírói munkateher feltételrendszerének kidolgozása, amelynek részeként a nemzetközi tapasztalatok is ismertetésre kerültek. Elsősorban osztrák és holland bírósági szakemberek tartottak előadást a bírósági munkateher mérési módszereiről.

- A bírói munka mérését jelentősen befolyásolják a hatásköri szabályok változásai is. E témakörben az OIT határozatot hozott a következmények helyszíni felméréséről és a problémák megoldására vonatkozó javaslatok kidolgozásáról.
A vizsgálati szempontrendszer összeállítását követően a Fővárosi, Bács-Kiskun és Nógrád Megyei Bíróságokon helyszíni vizsgálatok elvégzésére került sor, az adatok számítógépes feldolgozása és elemzése időközben 2005. április hónapban elkészült.
- Az OIT munkájában változatlanul jelentős szerepe volt a szabályzat-módosítási tevékenységnek. Az SZMSZ-ek időszakos módosításait értékelve megállapítható, hogy azok - a teljeskörű és viszonylag új szabályozásra figyelemmel - csekély mértékűek, rész-témakörökre, a folyamatos igazgatási tevékenység zavartalan végzésének elősegítésére irányulnak.
Módosult a bíróságok egységes iratkezeléséről szóló 2002. évi 4. számú OIT szabályzat is. A változások pontosították a peres és nemperes ügyek fogalmát, ezáltal egységesebbé vált statisztikai kezelésük, továbbá kiegészültek az ügykezelésre vonatkozó egyéb szabályok is.
- Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács a korábbi évek gyakorlatának megfelelően megvitatta az ítélőtáblák, továbbá valamennyi megyei (fővárosi) bíróság elnökének az érintett szervezetek éves tevékenységét tárgyaló összbírói értekezleti tájékoztatását.
A Testület a bírósági elnökök beszámolóit elfogadva, s az ítélőtáblák működési tapasztalatait első alkalommal értékelve megállapította, hogy e bírósági szinten kialakultak a működés lényeges feltételei, maradéktalanul feldolgozták a Legfelsőbb Bíróság által átadott ügymennyiséget, továbbá a hatáskörükbe, illetékességükbe tartozó ügyeket is. A jövőt illetően az egyes ítélkezési szinteken meghatározta az ítélkezés időszerűségére és hatékonyságára vonatkozó speciális feladatokat.
- Az OIT kiemelten foglalkozott a Pest Megyei Bíróságon az időszerű és hatékony ítélkezést biztosító feltételek megteremtésével, az ügyforgalomhoz igazodó létszám megállapításával. Határozatot hozott a megyei bíróság létszámfejlesztés iránti igényéről, hozzájárult álláshelyek átcsoportosításához és rendszeresítéséhez. Ezzel párhuzamosan az OIT ismételten visszatért a Fővárosi Bíróság működési feltételei javításának kérdésére is.
- A Testület a cégbíróságok ügyforgalmi adatainak és a cégbírák munkaterhének elemzése kapcsán megállapította, hogy az ügyforgalom emelkedése miatt a cégbírák leterheltsége a 2003. évhez képest növekedett.
A cégbírák az érkezett ügymennyiséget döntően elintézték és az előző évhez viszonyítva is több ügyet fejeztek be. Ennek köszönhetően a cégbíróságokon az

ügyhátralék számottevően mérséklődött, különösen az érdemi cégügyek tekintetében.

A cégbírák időszerű munkavégzését jelzi az is, hogy törvényes határidőn túli bejegyzésre összesen csak 13 esetben került sor.

Összegezve megállapítható, hogy a cégbíróságok, cégbírák 2004. évi tevékenysége a megnövekedett feladatok és a jogszabályváltozásokból eredő kedvezőtlen hatások ellenére hátralékmentes és időszerű volt.

- Ugyancsak a cégbíróságokkal kapcsolatos igazgatási tevékenység részeként kapott jelentős szerepet az elektronikus cégeljárásról és a cégiratok elektronikus úton történő megismeréséről szóló 2003. évi LXXXI. törvény rendelkezéseiből az OIT-ra háruló feladatok teljesítése. A testület az említett jogszabályból kiindulva, a cégbíróságokra vonatkozóan felmérte az elektronikus ügyintézés, azaz az elektronikus aláírási jog meghonosításához szükséges feltételeket, és a cégbírósági informatikai rendszer korszerűsítésének fő irányait.
- Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács a Kormány felkérésére a társadalmi bűnmegelőzés nemzeti stratégiája rövid, közép és hosszú távú céljainak végrehajtásával kapcsolatban aktívan közreműködött az Országos Bűnmegelőzési Bizottság tevékenységében.
- Az OIT bekapcsolódott a Nemzetközi Migrációs Szervezet (IOM) munkájába is. Ennek keretében közreműködött a bírák részére szervezett konferencia előkészítésében. A tanácskozás célja az emberkereskedelem alapismereteinek széleskörű megismertetése, a szemléletváltás hangsúlyozása, s az áldozatsegítés problematikájának megismertetése volt.
- Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács a beszámolási időszakban áttekintette a bíróságokon bekövetkezett rendkívüli eseményeket. Megállapította, hogy ezek száma a korábbi időszakhoz képest növekvő tendenciát mutat, 2004-ben 73 esemény történt. Ezen belül nőtt a bírák sérelmére elkövetett jogsértő cselekedetek száma.
- Az OIT évenként értékeli a honvédelmi igazgatási feladatok bírósági végrehajtásának tapasztalatait. Ezek sorából változatlanul kiemelkedik az ítéletátlak, a megyei (fővárosi) bíróságok intézkedési terveinek felülvizsgálata, karbantartása.
A Tanács a bírósági igazgatás részeként közreműködött a NATO és az EU-csatlakozás miatt szükségessé vált szabályozási folyamatokban.
Komoly tervezési, előkészítő munkát jelentett a bíróságok védelem-gazdasági alapterveinek első alkalommal történt kidolgozása.
A költségvetési feltételek alakulásának megfelelően tovább folytatódott a bíróságok egyéni védőeszköz-ellátásának korszerűsítése. A tervek szerint a teljes ellátottság az évtized végéig valósulhat meg.

A Bíróságok fejezet 2004. évi költségvetési előirányzatai és azok teljesítése az alábbiak szerint alakult:

Megnevezés	2003. évi tény	2004. évi eredeti előirányzat	2004. évi módosított előirányzat	2004. évi tény	2004.évi tény/ 2003. évi tény	2004.évi tény/2004. évi módosított előirányzat
	1.	2.	3.	4.	5=4/1.	6=4/3.
	<i>Millió forintban egy tizedessel</i>				<i>%-ban</i>	
Kiadás	51.731,4	69.141,0	76.615,2	69.678,0	134,7	90,9
ebből: személyi juttatás	29.198,8	41.275,7	40.219,8	39.886,0	136,6	99,2
központi beruházás	2.564,4	4.620,0	7.683,8	3.590,5	140,0	46,7
Folyó bevétel	5.749,4	4.544,7	7.583,3	7.052,3	122,7	93,0
Támogatás	48.544,9	64.596,3	64.596,3	64.596,3	133,1	100,0
Előirányzat-maradvány	1.872,8		4.435,6	4.435,6	236,8	100,0
Létszám (fő)	9.643	10.722	10.679	10.021	103,9	93,8

A 69.141,0 millió forint összegű eredeti kiadási előirányzat 76.615,2 millió forintra módosult. A 7.474,2 millió forint növekmény forrása 4.435,6 millió forint a 2003. évi előirányzat-maradvány felhasználása, 3.038,6 millió forint a folyó bevétel előirányzatosítása.

A **teljesített kiadások** összege 69.678,0 millió forint, amely 6.937,2 millió forinttal maradt el a módosított előirányzattól. A kiadási megtakarítást az épület-rekonstrukciós munkálatoknak, az év végi megrendelések teljesítésének és a decemberi kifizetések személyi jövedelemadó vonzatának következő évre történő áthúzódása okozta.

A teljesített kiadásokon belül a személyi juttatások aránya 57,2 %. Az előző évhez viszonyítva a személyi juttatások 36,6 %-kal növekedtek. A többlet kifizetés a bírói illetményalap 2003. július 1-jétől és november 1-jétől történő felemelésének szintre hozását, a győri és a debreceni ítélőtáblák létszámfeltöltésének, valamint a korábbi bérpolitikai intézkedések létszámfeltöltésének fedezetét tartalmazza.

A rendszeres személyi juttatások növekedése – mind a bírák, mind az igazságügyi alkalmazottak tekintetében – 36,0 % körül mozgott.

A **támogatás** az eredeti előirányzattal azonos szinten 64.596,3 millió forintban teljesült. A fejezet az év során többlettámogatásban nem részesült.

A **saját bevételek** 7.052,3 millió forintban teljesültek, az eredeti előirányzathoz viszonyítva 2.507,6 millió forinttal növekedtek. A saját bevétel növekménye

többletbevételből, a központi beruházás előirányzat-maradványának felhasználásából (az intézményeknek felhalmozásra átadott pénzeszközként történő átadásából), és a Phare programok bevételéből keletkezett.

A tárgyévi saját bevételből az intézményi működési bevétel 4.409,9 millió forint, ennek 88,7 %-a az alaptevékenység bevételéből származik.

Az alaptevékenység bevétele a bíróságokon folyó eljárásoktól és a bírói döntésektől függ. Nagyságának alakulását – a bírói függetlenség sérelme nélkül – pénzügyi szempontból nem lehet befolyásolni.

Az előirányzatok változását a következő táblázat mutatja:

millió forintban, egy tizedessel

2004. évi előirányzat-módosítások levezetése	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Kiadásból személyi juttatás
2003. évi CXIV. törvény szerinti előirányzat	69.141,0	4.544,7	64.596,3	41.275,7
<i>Módosítások jogcímenként</i>				
- Előirányzat-maradvány igénybevétele	4.435,6	4.435,6		164,8
- Bíróságok cím bevételi többletének előirányzatosítása	2.728,2	2.728,2		8,8
- Fejezeti kezelésű előirányzat és Phare bevétel előirányzatosítása	310,4	310,4		
- Kiemelt előirányzatok közötti átcsoportosítás				- 1.229,5
Módosított előirányzat	76.615,2	12.018,9	64.596,3	40.219,8

A 2004. évi **előirányzat-maradvány** 6.406,2 millió forint, ebből kötelezettségvállalással terhelt 6.106,2 millió forint, szabad maradvány 300,0 millió forint. A kötelezettségvállalással terhelt előirányzat-maradványból önrevízió címen 129,7 millió forint a központi költségvetésbe befizetendő. A szabad maradvány az államháztartás javításához szükséges rövid és hosszabb távú intézkedésekről szóló 2050/2004. (III. 11.) Korm. határozat alapján vállalt megtakarítás.

A Bíróságok fejezet immateriális javai és tárgyi eszközei állományának bruttó értéke a 2004. év folyamán – épületrekonstrukciók, felújítások és beszerzések következtében – 28.047,7 millió forintról 33.781,1 millió forintra, 20,4 %-kal növekedett. Ezen belül az immateriális javak értéke 78,7 %-kal, az ingatlanok és a kapcsolódó vagyoni értékű jogok értéke 19,1 %-kal haladta meg a 2003. évi záró állományt.

Az adott kölcsönök állományában a bírák és igazságügyi alkalmazottak részére nyújtott lakáscélú támogatás szerepel, amelynek állománya év végén 323,9 millió forint volt. A 2004. évben 146 bíró és igazságügyi alkalmazott átlagosan 1.034,0 ezer forint visszatérítendő lakáscélú támogatásban részesült. A kiadott kölcsönök forrását a korábban nyújtott támogatások törlesztő részletéből befolyó összeg képezte, amely kiegészült a 2004. évi költségvetésből.

A bíróságok az 1994. évi LIII. törvény alapján végrehajtói letéteket, az 1991. évi XLIX. törvény alapján felszámolási díj fedezeti letéteket, a 27/2003. (VII. 2.) IM rendelet alapján bírói és elnöki letéteket kezelnek. A bíróságok a fentiekben ismertetett letétekből az év folyamán 6.329,1 millió forint letéti bevételt fogadtak, amelyből 6.200,4 millió forint kiadást teljesítettek. Az így keletkezett év végi állomány 8.292,7 millió forintra emelkedett.

A Magyar Államkincstárral a bíróságok és a fejezet kapcsolata zökkenőmentes volt. Az intézmények finanszírozása a havi ütemezésnek megfelelően történt. A felügyeleti hatáskörű előirányzat-módosítások végrehajtásával, likviditási nehézségek nem léptek fel.

A fejezet előirányzatai és azok teljesítése az 1. Bíróságok címen, és a 2. Fejezeti kezelésű előirányzatok címen kerülnek bemutatásra.

1. cím: Bíróságok

A Bíróságok címhez 27 intézmény tartozik, melyek felsorolását, törzskönyvi azonosítóját és a honlapok címét a melléklet tartalmazza.

Az előirányzatok változását a következő táblázat mutatja:

millió forintban, egy tizedessel

2004. évi előirányzat-módosítások levezetése	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Kiadásból személyi juttatás
2003. évi CXIV. törvény szerinti előirányzat	62.878,2	4.300,7	58.577,5	40.716,2
<i>Módosítások jogcímenként</i>				
- Győri és Debreceni Ítéltábla felállítására 2004. VII. 1-jétől átvezetés fejezeti kezelésből	513,8		513,8	203,5
- "Üvegseb" törvény végrehajtására biztosított előirányzat átvezetés fejezeti kezelésből	155,0		155,0	75,7
- Jogi segítségnyújtásról szóló törvény végrehajtására biztosított előirányzat átvezetés fejezeti kezelésből	645,0		645,0	280,3
- Központi beruházásokra biztosított előirányzat átvezetés fejezeti kezelésből	634,5		634,5	
- Bevételei többlet	383,3	383,3		8,8
- Ptk. alapján történő kártalanítás átcsoportosítása fejezeti kezelésből	10,0		10,0	
- Kiemelt előirányzatok közötti átcsoportosítás				- 1.229,5
- Központi beruházás 2003. évi előirányzat-maradványának átadása fejezeti kezelésű előirányzathoz	2.344,9	2.344,9		
- A 2003. évi előirányzat- maradvány igénybevétele	1.568,2	1.568,2		164,8
Módosított előirányzat	69.132,9	8.597,1	60.535,8	40.219,8

A költségvetési támogatás az eredeti előirányzathoz képest a fejezeti kezelésű előirányzatok célfeladatainak átcsoportosítása következtében 1.958,3 millió forinttal növekedett.

A feladatok végrehajtása az intézményeknél valósult meg az alábbi célokra:

- a Győri és a Debreceni Ítéltábla 2004. VII. 1-jétől történő felállítására és működésére,

- az "Üvegseb" törvény alapján a közpénzek átláthatóvá tételére, valamint az adatok közzétételére,
- a jogi segítségnyújtás keretében ellátandó feladatokra,
- a központi beruházás keretében megvalósuló épület rekonstrukciós feladatokra,
- a Polgári Törvénykönyv alapján megállapított kártalanításokra.

Az előirányzatok és azok teljesítése az alábbiak szerint alakult:

Megnevezés	2003. évi tény	2004. évi eredeti előirányzat	2004. évi módosított előirányzat	2004. évi tény	2004.évi tény/ 2003. évi tény	2004.évi tény/2004. évi módosított előirányzat
	1.	2.	3.	4.	5=4/1.	6=4/3.
	<i>Millió forintban egy tizedessel</i>				<i>%-ban</i>	
Kiadás	49.820,8	62.878,2	69.132,9	66.985,7	134,4	96,9
ebből: személyi juttatás	29.198,8	40.716,2	40.219,8	39.886,0	136,6	99,2
központi beruházás	2.077,1	---	3.590,5	3.590,5	172,9	100,0
Folyó bevétel	5.073,8	4.300,7	7.028,9	6.837,6	134,8	97,3
Támogatás	45.471,0	58.577,5	60.535,8	60.535,8	133,1	100,0
Előirányzat-maradvány	844,4	---	1.568,2	1.568,2	185,7	100,0
Létszám (fő)	9.643	10.582	10.679	10.021	103,9	93,8

Az intézmények 2004. évi kiadásai 4.107,5 millió forinttal haladták meg az eredeti előirányzatot az alábbi kiemelt előirányzatokon.

A **személyi juttatások** előirányzata 39.886,0 millió forintban teljesült, az összes kiadás 59,5 %-át képezi. Ezen belül a rendszeres személyi juttatások kiadása az előző évi teljesítési adathoz viszonyítva 35,9 %-os növekedést mutat, amely az illetményalap két ütemben végrehajtott 50 %-os növekedése szintre hozásának, a Győri és a Debreceni Ítéltábla létszámfeltöltésének, valamint az igazságügyi alkalmazottak köztisztviselőkével azonos bérszínvonal biztosítására hozott bérpolitikai intézkedések hatása volt.

A **nem rendszeres személyi juttatás** 9.083,4 millió forintban teljesült, amely 41,4 %-kal haladta meg az előző évi szintet. Ezen belül a jutalomra kifizetett összeg 5.608,9 millió forint, amelyből a normatív jutalom 4.915,3 millió forint, a teljesítményhez kötött jutalom 693,6 millió forint volt. Ez az összeg átlagosan kéthavi jutalom kifizetését tette lehetővé. A fennmaradó összeg fedezetet nyújtott a készenléti, ügyeleti díjak kifizetésére és a ruházati költségterítés biztosítására.

A **külső személyi juttatásokon** teljesített kiadás 1.129,0 millió forint, amely fedezetet nyújtott az ítélezésben, illetve a bírói eljárásban közreműködő ülnökök, szakértők, védők, tanúk díjazására, továbbá a bírák európai jogra való felkészítésével összefüggő megbízási díjakra.

Az átlagos állományi létszám a 2004. évben 10.021 fő volt. Az üres bírói álláshelyek nehezen tölthetők be. A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 1997. évi LXVII. törvény szerint a bírói állásokra pályázatot kell kiírni. A pályázati eljárás több hónapig tart. A munkavállalók tartós távolléte (GYES, GYED) is közrejátszik abban, hogy az engedélyezett létszám alatt maradt **az átlagos állományi létszám**.

A **munkaadókat terhelő járulékok** teljesítése 12.500,0 millió forint, amely a járulékköteles személyi juttatásokkal arányosan változott.

A **dologi kiadások az egyéb folyó kiadásokkal** együtt a 2003. évi 7.560,6 millió forinttal szemben 8.706,6 millió forintban teljesültek. A kiadási többlet 1.146,0 millió forint, 15,2 %-kal magasabb az előző évi teljesítésnél.

A jelentősebb többletkiadások az alábbi tételeken jelentek meg:

– kis értékű tárgyi eszköz, szellemi termék beszerzése	53,1 millió forint
– gázenergia, villamos energia szolgáltatás díja	75,6 millió forint
– karbantartás, kisjavítás szolgáltatás kiadásai	117,3 millió forint
– egyéb üzemeltetési, fenntartási szolgáltatások kiadásai	296,8 millió forint
– vásárolt közszolgáltatások	273,6 millió forint
– vásárolt termékek és szolgáltatások ÁFA-ja	310,2 millió forint

A kiadások növekedését mérsékelte az intézmények megfontolt és takarékos gazdálkodása, és egyes intézményeknél a bevételi lemaradás. Ennek ellenére összességében kiadásnövekedés keletkezett, amit az ár- és díjnövekedések, az ÁFA kulcsok változása és a két ítéletábla működésének július 1-jétől történő megkezdése indokolt.

Az egyéb üzemeltetési, fenntartási kiadások döntő része a postai szolgáltatásokkal kapcsolatos kifizetés, amely a bírósági eljárásokban elengedhetetlen tényező.

A vásárolt közszolgáltatások többletkiadásaiban megjelentek a korábban személyi juttatások között elszámolt szakértői és védői díjak, valamint fordítási és tolmácsolási díjak.

Az intézmények évközi likviditási gondjainak megoldását, a zavartalan működés biztosítását az Országos Igazságszolgáltatási Tanács a költségvetési előirányzatok belső átcsoportosításával segítette, így a Fővárosi Bíróság és 16 megyei bíróság költségvetését összesen 336,6 millió forinttal egészítette ki.

A megfontolt, takarékos és körültekintő gazdálkodás eredményeként és az Országos Igazságszolgáltatási Tanács intézkedéseinek hatására a működés feltételei biztosítottak voltak, a bíróságok fizetési kötelezettségeiknek eleget tettek, tartozásállományuk nem keletkezett.

Az **egyéb működési célú támogatások, kiadások** 7,0 millió forintban teljesültek. A kiadás az intézmények közötti, önkormányzatnak és társadalmi szervezeteknek történő pénzeszköz átadás következtében keletkezett.

A **felhalmozási kiadások** 5.886,1 millió forint volt. Ebből a központi beruházásokon 3.590,5 millió forint, az intézményi beruházásokon 1.929,6 millió forint, a felújításokon 323,9 millió forint, a felhalmozásra átadott pénzeszközön 42,1 millió forint került felhasználásra.

A felhalmozási előirányzatok és azok teljesítése az alábbiak szerint alakult:

millió forintban, egy tizedessel

Megnevezés	2004. évi előirányzat		2004. évi teljesítés
	eredeti	módosított	
Felújítás	283,1	445,5	323,9
Intézményi beruházás	1.194,8	2.649,0	1.929,6
Központi beruházás		3.590,5	3.590,5
Egyéb intézményi felhalmozási kiadások		42,1	42,1
Felhalmozási kiadások összesen	1.477,9	6.727,1	5.886,1

Az eredeti előirányzat évközben 5.249,2 millió forinttal növekedett. Ennek forrása a fejezeti kezelésű előirányzatokból átcsoportosított központi beruházási előirányzat előző évi előirányzat-maradványa és a folyó évi támogatási előirányzat, továbbá a Debreceni és Győri Ítéltábla felállításához szükséges intézményi beruházás előirányzata volt. Ezt kiegészítette a kiemelt előirányzatok közötti átcsoportosítás és többletbevételek összege.

A **felújítási előirányzatok** teljesítése 323,9 millió forint volt. Az előirányzathoz megvalósult a Szentendrei Városi Bíróság épületének részleges felújítása, valamint a Hódmezővásárhelyi Városi Bíróság, a Sárvári Városi Bíróság, a Lenti Városi Bíróság épület homlokzatának felújítása. Megkezdődött a Legfelsőbb Bíróság épületében a Tomba felújítása. Több bírósági épületben felújításra került az elektromos hálózat, a vizesblokk és a lift.

Az **intézményi beruházások** keretében kisebb épület-rekonstrukciókra, irodai és informatikai eszközbeszerzésekre került sor. A beszerzések egy része az elhasználódott eszközök pótlását szolgálja. Megvalósult a Győri és a Debreceni Ítéltáblák informatikai támogatása. A bírósági szervezeteknél megkezdődött a gazdálkodást támogató számítógépes rendszerek korszerűsítése.

A **központi beruházások** keretében megvalósuló jelentősebb épület-rekonstrukciók a következők:

- elkészült a Hatvani Bíróság új épülete,
- lezárult a Tolna Megyei Bíróság épülete teljes rekonstrukciója,
- befejeződtek a Pesti Központi Kerületi Bíróság épületében az I. és a II. ütemben tervezett rekonstrukciós munkák,
- folytatódik a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság épületének rekonstrukciója,
- átadás előtt áll a Szegedi Ítéltábla épülete,
- folytatódik a Baranya Megyei Bíróság és a Pécsi Ítéltábla lepény-épületének beruházása,
- megtörtént a Szekszárdi Város Bíróság által használt épületrészhez az épület többi részének megvásárlása.

A központi beruházás keretében beszerzésre kerültek még biztonságtechnikai berendezések, számítástechnikai és irodatechnikai eszközök, valamint sor került az elhasználódott személygépkocsik cseréjére.

A **felhalmozási célú pénzeszköz átadás** 42,1 millió forint teljesítéséből 2,1 millió forint a bíróságok által használt épületek rekonstrukcióját, 40,0 millió forint pedig a bírák és az igazságügyi alkalmazottak lakáscélú támogatását szolgálta.

A **saját bevételek** teljesítése 6.837,6 millió forint, amelyből a működési bevételek 4.492,9 millió forintot, a felhalmozási bevételek 2.344,7 millió forintot tettek ki.

A működési költségvetés bevétele 4.492,9 millió forint volt, amelyből 4.409,9 millió forint intézményi működési bevétel, 83,0 millió forint működésre átvett pénzeszköz. A tárgyévi 4.409,9 millió forint bevételből 3.912,3 millió forint az alaptevékenység bevétele, amely 451,5 millió forinttal, 13 %-kal haladta meg az előző évi teljesítést.

Az alaptevékenység bevételei – melyek az intézményi működési bevételek 88,7 %-át teszik ki – döntően bírói határozatokon alapulnak, azok alakulása függ a bíróságokon folyó eljárásoktól és bírói döntésektől, ezért nehezen tervezhetők.

A felhalmozási bevételek a központi beruházás 2003. évi előirányzat maradványának intézményekhez történő átadásából és a tárgyi eszközök és immateriális javak értékesítéséből keletkeztek.

A **követelések** – a meg nem fizetett pénz-főbüntetések, a pénz-mellékbüntetések, a bűnügyi költségek és a pénzbírságok – 2004. december 31-i állománya 5.093,1 millió forint volt, amely 11,2 %-kal magasabb az előző évi állománynál. A bíróságok a követelésekről behajthatatlan minősítés esetén sem mondanak le, annak behajtását továbbra is megkísérlik. A behajtás érdekében tehető intézkedéseket folyamatosan, megfelelő időben megteszik az intézmények, a hátralék növekedésének oka nem az intézkedések elmaradása, hanem az ügyek számának a növekedése és a fizetési fegyelem romlása.

A 2003-ban keletkezett előirányzat-maradványt, amely 1.568,2 millió forint a bíróságok igénybe vették, a szállítói és egyéb kötelezettségeiket teljesítették.

A 2004. évi előirányzat-maradvány 1.955,9 millió forint, ebből kötelezettségvállalással terhelt 1.930,9 millió forint, kötelezettségvállalással nem terhelt 25,0 millió forint. A kötelezettségvállalással terhelt előirányzat-maradványból 129,7 millió forint önrevízió alapján a központi költségvetés bevételeit képezi, a fennmaradó összeg szállítói és egyéb áthúzódó befizetési kötelezettségek fedezete. A 25,0 millió forint szabad maradvány az államháztartás egyensúlyi helyzetének javítására a fejezet által vállalt összeg része.

2. cím: Fejezeti kezelésű előirányzatok

A Bíróságok fejezeti kezelésű előirányzatainak felhasználása többnyire az intézményeknél teljesült, ennek következtében az egy-egy célt szolgáló előirányzat előirányzat-módosítással leadásra került az intézményekhez.

A fejezeti kezelésű előirányzatok és azok teljesítése az alábbiak szerint alakult

Megnevezés	2003. évi tény	2004. évi eredeti előirányzat	2004. évi módosított előirányzat	2004. évi tény	2004.évi tény/ 2003. évi tény	2004.évi tény/2004. évi módosított előirányzat
	1.	2.	3.	4.	5=4/1.	6=4/3.
	<i>Millió forintban egy tizedessel</i>				<i>%-ban</i>	
Kiadás	1.910,6	6.262,8	7.482,3	2.692,3	140,9	36,0
ebből: személyi juttatás		559,5				
központi beruházás	487,3	4.620,0	4.093,3			
Folyó bevétel	675,6	244,0	554,4	214,7	31,8	38,7
Támogatás	3.073,9	6.018,8	4.060,5	4.060,5	132,1	100,0
Előirányzat-maradvány	1.028,4		2.867,4	2.867,4	278,8	100,0
Létszám (fő)		140				

Az előirányzatok változását a következő táblázat mutatja:

millió forintban, egy tizedessel

2004. évi előirányzat-módosítások levezetése	Kiadás	Bevétel	Támogatás
2004. évi CXVI. törvény szerinti előirányzat	6.262,8	244,0	6.018,8
Módosítások kedvezményezettenként			
– saját intézménynek			
= meghatározott feladatra	- 1.637,9	310,4	- 1.948,3
= tovább finanszírozásra	-10,0		-10,0
– előző évi maradvány igénybevétele	2.867,4	2.867,4	
Módosított előirányzat	7.482,3	3.421,8	4.060,5

Az előirányzat-módosítási és a teljesítési adatok az egyes törvényi soroknál kerülnek bemutatásra.

Igazságszolgáltatás beruházásai

Az igazságszolgáltatás beruházásai keretében döntően a bírósági épületek rekonstrukciójára kerül sor, amelyek több év alatt valósulnak meg. Az előirányzatok szerény mértékben biztosították az épületek biztonságtechnikai rendszerének kiépítését, az elhasználódott személygépkocsik cseréjét és informatikai eszközök beszerzését.

A **központi beruházás** eredeti előirányzata 4.620,0 millió forint volt, amelyet növelt az előző évi előirányzat-maradvány igénybevételének összege.

Az előző évi előirányzat-maradvány felhalmozásra átadott pénzeszközként átadásra került az intézményeknek, a tárgyévi támogatási előirányzat leadása pedig előirányzat-módosítással történt.

A központi beruházásokból megvalósult rekonstrukciók az 1. Bíróságok címnél kerültek ismertetésre.

A 2004. évben keletkezett 4.375,3 millió forint előirányzat-maradványból 4.175,3 millió forint kötelezettségvállalással terhelt, 200,0 millió forint az államháztartás egyensúlyi helyzetének javítására vállalt összeg része.

Ptk. alapján történő kártérítés

A 10,0 millió forint előirányzat fedezetet nyújtott a bíróságok ellen indított perekben a jogerős bírói ítéletek alapján a bíróságok terhére megítélt kártérítések kifizetésére. Az előirányzat leadásra került az érintett bíróságoknak, ahonnan a teljesítés megtörtént.

Phare programok és az átmeneti támogatás programjai Bírák közösségi jogi felkészítése

A 2002. évben létrejött szerződés alapján 2004-ben is folytatódott a bírák közösségi jogi képzése. A módosított 270,7 millió forint bevételi előirányzataból 126,8 millió forint teljesült. A képzés befejeződött, a program lezárása megtörtént.

Bírósági informatikai rendszer- és hálózatfejlesztés

A program II. szakaszának célja a bíróságok informatikai hálózata zavartalan működésének biztosítása. A Phare fejlesztés keretében 2003-ban már sor került az informatikai eszközök menedzselésének kiépítésére, a bírák és informatikusok különböző szintű képzésére. A Phare tender jelentős része az alkalmazói programok kifejlesztése és egységes rendszerbe foglalása (Bírósági Integrált Informatikai Rendszer – BIIR), amely több alrendszerből áll. A rendszer kifejlesztéséhez biztosított 244,4 millió forint módosított előirányzataból, a teljesítés 100,5 millió forint. A befejezési munkálatok elhúzódása következtében a program várhatóan 2005-ben zárul.

A Be. módosításából eredő létszámfejlesztés és egyéb többletek

Az előirányzatnak 2003. évben 18,9 millió forint előirányzat-maradványa keletkezett, amely a kormány takarékosági felhívására felajánlott összeg részeként a központi költségvetésbe befizetésre került.

A Pp. módosításából eredő többletek

Az előző évben keletkezett 192,1 millió forint előirányzat-maradványból 177,3 millió forint a kormány takarékosági felhívására a központi költségvetés bevételeit képezte, a fennmaradó 14,8 millió forint pedig feladatellátásra a Fővárosi Bíróságnak átutalásra került.

A Phare támogatásból beszerzett eszközök működtetésének energia- és licencdíjai

Az előző évben keletkezett 70,2 millió forint előirányzat-maradvány saját forrásból 125,0 millió forintra módosult. Az előirányzat biztosította a központilag kezelt szoftverek jogkövetését és a hálózati üzemeltetés biztonságának növelését.

Hivatásos pártfogókkal kapcsolatos elszámolás

A hivatásos pártfogói felügyeletet 2003. július 1-jétől az Igazságügyi Minisztérium felügyelete alá tartozó intézmény látja el. Elszámolás-technikai okok következtében a minisztérium 10,4 millió forintot visszautalt a Bíróságok fejezetnek. Az összeg az intézményeknél felhasználásra került.

Debreceni és Győri Ítéltábla felállítása

A Debreceni és Győri Ítéltábla 2004. július 1-jétől felállításra került és megkezdte működését. Az ítéltáblák felállítására tervezett 538,8 millió forint eredeti előirányzatból 513,8 millió forint átcsoportosításra került a két intézményhez a létszámfeltöltés, az első felszerelés kiadásaira és a működési költségek biztosítására. Az ítéltáblák felállításával megvalósult a négyszintű ítélkezés. A fennmaradó 25,0 millió forint az államháztartási egyensúly helyzetének javítására vállalt összeg része.

A 2003. október 15-ei földgáz-áremelés ellentételezése

A törvényi soron keletkezett előző évi előirányzat-maradvány a célnak megfelelően felhasználásra került az intézményeknél.

"Üvegseb" törvény végrehajtása

Az "Üvegseb" törvény végrehajtására biztosított 180,0 millió forint eredeti előirányzatból 155,0 millió forint előirányzat-módosítással leadásra került az intézményekhez, amelynek terhére a törvény által előírt közzétételi kötelezettségeket teljesítették, illetve a közérdekű adatokról adatszolgáltatást nyújtottak. A fennmaradó 25,0 millió forint az államháztartási egyensúly helyzetének javítására vállalt összeg része.

Jogi segítségnyújtásról szóló törvény végrehajtása

A törvényi soron biztosított 670,0 millió forint eredeti előirányzatból 645,0 millió forint előirányzat-módosítással leadásra került az intézményekhez a költségmentes ügyek lebonyolítására, bírósági felülvizsgálat ellátására szükséges kiadások fedezetére. A fennmaradó 25,0 millió forint az államháztartási egyensúly helyzetének javítására vállalt összeg része.

Budapest, 2005. május 30.

Dr. Lomnici Zoltán
az Országos Igazságszolgáltatási Tanács elnöke

VI. BÍRÓSÁGOK fejezet

Melléklet

INTÉZMÉNYEK	TÖRZSKÖNYVI AZONOSÍTÓ	HONLAPOK CÍMEI
Legfelsőbb Bíróság	304 001	www.birosag.hu
Fővárosi Ítéltábla	597 320 000	www.birosag.hu
Debreceni Ítéltábla	597 924 000	www.birosag.hu
Győri Ítéltábla	597 913 000	www.birosag.hu
Szegedi Ítéltábla	597 319 000	www.birosag.hu
Pécsi Ítéltábla	597 331 000	www.birosag.hu
Fővárosi Bíróság	311 399	www.birosag.hu
Baranya Megyei Bíróság	311 519	www.birosag.hu
Bács-Kiskun Megyei Bíróság	311 487	www.birosag.hu
Békés Megyei Bíróság	311 465	www.birosag.hu
Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság	311 498	www.birosag.hu
Csongrád Megyei Bíróság	311 520	www.birosag.hu
Fejér Megyei Bíróság	311 542	www.birosag.hu
Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság	311 454	www.birosag.hu
Hajdú-Bihar Megyei Bíróság	311 421	www.birosag.hu
Heves Megyei Bíróság	311 432	www.birosag.hu
Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság	311 553	www.birosag.hu
Komárom-Esztergom Megyei Bíróság	311 443	www.birosag.hu
Nógrád Megyei Bíróság	311 410	www.birosag.hu
Pest Megyei Bíróság	311 409	www.birosag.hu
Somogy Megyei Bíróság	311 476	www.birosag.hu
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság	311 508	www.birosag.hu
Tolna Megyei Bíróság	311 531	www.birosag.hu
Vas Megyei Bíróság	311 564	www.birosag.hu
Veszprém Megyei Bíróság	311 575	www.birosag.hu
Zala Megyei Bíróság	311 586	www.birosag.hu
OIT Hivatala	329 552	www.birosag.hu
Bíróságok fejezeti kez.előir.	329 189	